

[Ministeren for Handel, Industri og Søfart.]

stændig mod Kendsgerningerne, idet det forholder sig paa den Maade, at Mælkeprisen fastsættes af det storkøbenhavnske Mælkeudvalg. Dette Udvalg bestaar af Medlemmer, valgt af de storkøbenhavnske Kommunalbestyrelser, saaledes at det altsaa er de storkøbenhavnske Koncessioners Repræsentanter, der fastsætter Mælkeprisen. Endvidere er Mejerierne pligtige til hver 4. Uge til Mælkeudvalget at indsende et Driftsregnskab for den forløbne Periode, og endelig afgiver Mejerierne ved Aarets Slutning Regnskab og Status, opstillet efter Mælkeudvalgets Anvisning, saaledes at man dels fra det offentliges Side fastsætter Prisen, dels fra det offentliges Side forlanger saavel et 4 Ugers Regnskab som et Aarsregnskab og Status, hvorefter man til Stadighed har den mest nøjagtige Kontrol med de økonomiske Forhold. Om man vil kalde dette Monopol eller ej, er en Strid om Kejserens Skæg.

At der her er Tale om en Koncessionsordning, hvor Forbrugernes Interesser er sat ind som Nr. 1, kan der vist efter denne Fremstilling ikke herske nogen som helst Tvivl om. Man kan undersøge Prisudviklingen for Mælk i andre Byer end København, og det har man gjort. Der har for nylig fundet en saadan Undersøgelse Sted, hvorigennem man har søgt at fastslaa, hvorledes Prisudviklingen for Mælk i de 26 største Byer her i Landet har været fra Juli 1946 til Juli 1947. Det fremgaar af denne Undersøgelse, at i de 14 Byer, hvor en Rationalisering af Mælkehandelen i Henhold til gældende Lov er gennemført, er Gennemsnitsprisen pr. Helliter Sødmælk i Flaske kun steget en Bagatel i Løbet af disse Aar, hvor man har haft de vældige Stigninger, ikke mindst paa Fødevarer, idet Prisstigningen pr. Liter Sødmælk i Flaske andrager en Vækst fra 42,4 Øre i Juli 1946 til 42,9 Øre i Juli 1947, altsaa ikke engang ændret en hel Øre, men kun en halv.

I de 12 undersøgte Byer, hvor der ingen Rationalisering er, er Prisen i samme Tidsrum steget fra 41,8 Øre pr. l i Juli 1940 til 48,6 Øre i Juli 1947. Den Forskel paa 6,3 Øre pr. l, der saaledes har udviklet sig i de to Grupper af Byer, kan ikke forklares paa anden Maade end som Resultatet af de gennemførte Mælkeordninger, idet Leverandørprisens Stigning, Flødeprisernes Udvikling og Omkostningsforholdene i øvrigt har været ganske ens i de to Grupper. De omhandlede 12 Byer med den væsentligt dyrere Mælk har da ogsaa taget Konsekvensen heraf, idet Flertallet af dem siden Undersøgel-

sen i Juli 1947 enten har gennemført en Rationalisering eller i Øjeblikket arbejder paa at gennemføre en saadan Ordning. Man kan i øvrigt for Provinsens Vedkommende henvide til, at i Aarhus har Prisnedsættelsen ved Ordningens Gennemførelse andraget 7 Øre pr. l, i Odense er Prisen gaaet ned fra 49 til 40 Øre, altsaa med 9 Øre, i Nyborg fra 48 Øre til 40 Øre, altsaa med 8 Øre, og i andre Byer, hvor en Rationalisering af Mælkeordningen er sat ind, ligger den opnaaede Nedsættelse paa mellem 4 til 8 Øre pr. l.

Det kunde være fristende for mig at gaa endnu nærmere ind paa hele dette Problem, som ikke er noget specielt dansk Problem. Som tidligere Medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse var jeg Medlem af det storkøbenhavnske Mælkeudvalg og havde Lejlighed til at foretage Rejser til Oslo og Stockholm for at se, hvorledes de ordnede Mælkeproblemerne der. Jeg skal ikke tage det høje Folketings Tid med en detailleret Redegørelse for henholdsvis Oslos og Stockholms Mælkeordning; men hvis det skulde blive nødvendigt under Debatten, skal jeg med stor Glæde komme ind derpaa og paavise, at man i de to Byer følger en ganske tilsvarende Linie med Hensyn til Mælkeordningens Organisation, idet man der forsøger at naa frem til — og delvis er naaet frem til — en Rationalisering, som er endnu kraftigere og mere konsekvent end den, vi har i København, hvor man vel stadig væk ikke er naaet til Vejs Ende, idet jeg formoder, at det fortsat vil være muligt at opnaa Fordele for Forbrugerne ved at fortsætte ad Rationaliseringens Vej.

Jeg kunde maaske gøre den Bemærkning yderligere, for at der heller ikke skal være nogen Misforstaaelse paa det Punkt, at den Bemyndigelse, Handelsministeren, altsaa de skiftende Handelsministre — det er jo nu en lang Række, baade konservative Handelsministre og Venstre-Handelsministre, der har administreret denne Lov — har haft, naturligvis ikke har medført, at der er sket noget Overgreb i Retning af, at man i Kraft af Bemyndigelsen har paa tvunget nogen Kommune en Mælkeordning. Det er der ikke Tale om. Kommunerne har været frit stillet, og som det ogsaa fremgaar af min Redegørelse her, har en lang Række Kommuner tøvet meget længe. Først da de klare Tal viste, hvilke Fordele for Forbrugerne en Mælkeordning indebar, er disse Kommuner skredet til at foretage lignende Rationaliseringer, som andre Byer tidligere havde gennemført.

Ud fra de Betragtninger, jeg her har